

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 sierpnia 2018 roku powód U. (...) z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych L. W. i P. W. solidarnie kwoty 15.032,54 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 3 maja 2016 r., P. W. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując motocyklem marki M. nr ramy (...) (właściciel/posiadacz L. W.) nie dostosował techniki jazdy do warunków panujących na drodze oraz do własnych dyspozycji psycho-fizycznych wynikających z choroby narządu wzroku, nie zachował szczególnej ostrożności przy wykonywaniu manewru wymijania grupy pieszych, nie zmniejszając prędkości na ich widok oraz nie zachowując bezpiecznego odstępu od nich, skutkiem czego wyjechał w grupę pieszych, w wyniku czego A. N. doznała obrażeń ciała w postaci złamania bliższej nasady lewej kości piszczelowej, złamania trzonu kości lewego śródreźcza z przemieszczeniem, rany lewej ręki, rany kolana, wzmożonej spistości tkanek lewej okolicy skroniowej. Ponadto, w wyniku tego zdarzenia obrażeń ciała doznał także F. N. w postaci m.in. ogólnych potłuczeń ciała, stłuczenia i otarcia skóry policzka lewego, a także stłuczenia śródreźcza lewego.

W dniu przedmiotowego zdarzenia pozwani nie korzystali z ochrony ubezpieczeniowej, albowiem nie została zawarta stosowna umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Ponieważ w dacie szkody pozwani nie byli ubezpieczeni od odpowiedzialności cywilnej, U. na mocy art. 98 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003, nr 124, poz. 1152) był zobowiązany do wypłaty odszkodowania.

U. wypłacił w związku z zaistniałym zdarzeniem kwotę 2.300 zł, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę F. N., 11.200 zł, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę A. N. (Fundusz przyznał kwotę 18.000 zł i pomniejszył ją o przyznaną w wyroku karnym kwotę 2.000 zł oraz 30% przyczynienia się poszkodowanej), 121,74 zł, tytułem odszkodowania - koszty leczenia (173,92 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się poszkodowanej), 940,80 zł, tytułem odszkodowania - koszty opieki (1.344 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się oraz 470 zł, tytułem kosztów likwidacji. Łącznie Fundusz wypłacił kwotę 15.032,54 zł, której dochodzi zwrotu w niniejszym postępowaniu.

Powód podniósł również, że U. w oparciu o przepis art. 110 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych ma obowiązek dochodzenia od pozwanego sprawcy szkody, a także osoby, która nie dopełniła obowiązku ubezpieczenia - zwrotu spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów.

Powodowy Fundusz wezwał pozwanych do dobrowolnego uregulowania należności, która do dnia wniesienia pozwu nie została zapłacona, zatem w ocenie powoda, powództwo stało się zasadne.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 28 września 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny uwzględnił powództwo w całości (k. 5v).

Pozwani L. W. i P. W. wnieśli skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty (k. 6v-8v). W konsekwencji nakaz zapłaty utracił moc, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radzynie Podlaskim (k. 62v).

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani podnieśli, że co do zasady uznają roszczenie powoda, jednak ze względu na swoją trudną sytuację finansową wnoszą o jednoczesne rozłożenie dochodzonej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na raty w wysokości po 500 zł miesięcznie.

Powołując się na treść art. 320 k.p.c. pozwani podnieśli, że ich rodzina aktualnie znajduje się bardzo ciężkiej sytuacji finansowej. Jedynym źródłem utrzymania rodziny pozwanego L. W. jest prowadzone wspólnie z żoną gospodarstwo rolne. Na utrzymaniu pozwanego L. W. pozostaje troje dzieci tj. pozwany P. W. – student pierwszego roku, M. W. –

studentka trzeciego roku oraz małaletnia A. W. uczennica szkoły podstawowej. Pełnoletnie dzieci pozwanego L. W., w tym pozwany P. W., pomimo osiągnięcia pełnoletności z uwagi na kontynuowanie nauki na studiach wyższych, nie podjęły zatrudnienia oraz nadal pozostają na utrzymaniu rodziców.

Nadto pozwani podnieśli, że poza wydatkami związanymi z utrzymaniem rodziny, pozwany L. W. wraz z żoną zobowiązani są do spłaty kredytów zaciągniętych w Banku Spółdzielczym w R..

Pozwani wnieśli również o nie obciążanie ich kosztami procesu, podnosząc, że przy pierwszej czynności procesowej roszczenia powodów zostały uznane i pozwani wyrazili wolę polubownego zakończenia sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 maja 2016 r. P. W. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując motocyklem marki M. nr ramy (...) nie dostosował techniki jazdy do warunków panujących na drodze oraz do własnych dyspozycji psycho-fizycznych wynikających z choroby narządu wzroku, nie zachował szczególnej ostrożności przy wykonywaniu manewru wymijania grupy pieszych, nie zmniejszając prędkości na ich widok oraz nie zachowując bezpiecznego odstępu od nich, skutkiem czego wyjechał w grupę pieszych, w wyniku czego A. N. doznała obrażeń ciała w postaci złamania bliższej nasady lewej kości piszczelowej, złamania trzonu kości lewego śródreżca z przemieszczeniem, rany lewej ręki, rany kolana, wzmożonej spoistości tkanek lewej okolicy skroniowej. Ponadto, w wyniku tego zdarzenia obrażeń ciała doznał także F. N. w postaci m.in. ogólnych potłuczeń ciała, stłuczenia i otarcia skóry policzka lewego, a także stłuczenia śródreżca lewego.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 3 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim warunkowo umorzył postępowanie karne za wyżej opisany czyn wobec pozwanego P. W. na okres 1 roku tytułem próby (wyrok k. 100).

Posiadaczem przedmiotowego pojazdu był pozwany L. W.. W dniu przedmiotowego zdarzenia pozwani nie korzystali z ochrony ubezpieczeniowej, albowiem nie została zawarta stosowna umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (bezsporne).

Ponieważ w dacie szkody pozwani nie byli ubezpieczeni od odpowiedzialności cywilnej, U. na mocy art. 98 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003, nr 124, poz. 1152) był zobowiązany do wypłaty odszkodowania pokrzywdzonym.

U. przeprowadził postępowanie likwidacyjne i wypłacił w związku z zaistniałym zdarzeniem kwotę 2.300 zł, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę F. N., 11.200 zł, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę A. N. (Fundusz przyznał kwotę 18.000 zł i pomniejszył ją o przyznaną w wyroku karnym kwotę 2.000 zł oraz 30% przyczynienia się poszkodowanej), 121,74 zł, tytułem odszkodowania - koszty leczenia (173,92 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się poszkodowanej), 940,80 zł, tytułem odszkodowania - koszty opieki (1.344 zł pomniejszone o 30% przyczynienia się oraz 470 zł, tytułem kosztów likwidacji. Łącznie Fundusz wypłacił kwotę 15.032,54 zł, której dochodzi zwrotu w niniejszym postępowaniu (pisma k. 103-106, 122-125).

Powodowy Fundusz wezwał pozwanych do dobrowolnego uiszczenia w terminie 30 dni należności dochodzonej pozwem. Pozwani odebrali to wezwanie w dniu 23 marca 2018 roku i do dnia wniesienia pozwu należność ta nie została uiszczona (wezwania i dowody doręczenia k. 197-200).

Pozwany L. W. prowadzi wspólnie z żoną gospodarstwo rolne o łącznej powierzchni 7,71 ha, które stanowi jedyne źródło dochodu ich rodziny. Z tych dochodów pozwany L. W. finansuje zakup nawozów i środków ochrony roślin na potrzeby tego gospodarstwa. Pozwany ponosi także wydatki związane z opłatami za energię elektryczną, bieżące wydatki związane z zakupem żywności, chemii oraz ubrań. Nadto pozwany L. W. wraz z żoną zobowiązani są do spłaty kredytów zaciągniętych w Banku Spółdzielczym w R. tj. kredytu mieszkaniowego z dnia 18.10.2007r. na kwotę 45.000 zł, udzielonego na okres od dnia 18.10.2007r. do dnia 30.09.2022r. oraz kredytu preferencyjnego z dnia 2.02.2007r.

udzielonego na okres od 2.02.2007r. do 30.06.2021r. w kwocie 62.000 zł. Pozwany spłaca raty tych kredytów zgodnie z harmonogramem spłat. Na utrzymaniu pozwanego L. W. pozostaje troje dzieci tj. pozwany P. W. – student pierwszego roku, M. W. – studentka trzeciego roku oraz małaletnia A. W. uczennica szkoły podstawowej. Pełnoletnie dzieci pozwanego L. W., w tym pozwany P. W., pomimo osiągnięcia pełnoletności z uwagi na kontynuowanie nauki na studiach wyższych, nie podjęły zatrudnienia oraz nadal pozostają na utrzymaniu rodziców. Pozwany P. W. nie posiada żadnego majątku nieruchomości ani ruchomego. (zaświadczenia o statusie studenta k. 15 i k. 15v, zaświadczenie o statusie ucznia szkoły podstawowej k. 16, faktury k. 16v-19v, umowy kredytów k. 21v-29v, harmonogram spłat k. 20, zeznania pozwanego P. W. k. 214v, zeznania pozwanego L. W. k. 214v-215).

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny pomiędzy stronami i został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, które nie budzą wątpliwości Sądu pod względem ich autentyczności oraz nie były kwestionowane przez strony. Podstawą ustaleń stanu faktycznego były również zeznania pozwanych na okoliczność ich stanu majątkowego, które są logiczne, spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają oraz znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów, dlatego Sąd obdarzył je walorem wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 98 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (j.t.: Dz.U. z 2018r., poz. 473 ze zm.), do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych za szkody na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Stosownie do powyższego, powód zaspokoił roszczenia odszkodowawcze poszkodowanych w wyniku zdarzenia z dnia 3 maja 2016 roku.

Natomiast zgodnie z art. 110 ust. 1 powołanej ustawy, z chwilą wypłaty przez Fundusz odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów.

Sprawcą szkody był P. W., zaś posiadaczem pojazdu w chwili zdarzenia powodującego szkodę jest pozwany L. W..

Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 1a tej ustawy, posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu oraz obowiązany jest posiadać ochronę ubezpieczeniową przez cały okres, w którym pojazd jest zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest poza sporem, że obowiązkowi tego L. W. nie dopełnił. Mając na uwadze powyższe należy zatem stwierdzić, iż obydwaj pozwani ponoszą odpowiedzialność wobec powoda, stosownie do powołanego art. 110 ust. 1 ustawy. Zgodnie z art. 441 § 1 k.c. ich odpowiedzialność jest solidarna.

Podkreślić należy, iż pozwani L. W. i P. W. nie kwestionowali dochodzonego pozwem roszczenia zarówno co do zasady jak i co do jego wysokości. Pozwani uznali powództwo.

W myśl art. 213 § 2 k.p.c., Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że jest ono sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Ocena, czy zachodzi jedna z wymienionych przesłanek niedopuszczalności uznania powództwa, powinna nastąpić w zasadzie wyłącznie w świetle materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 stycznia 1999 roku, sygn. akt I ACa 890/98, OSA 1999 r., nr 11-12, poz. 52).

Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanych, którzy nie tylko uznają samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzą się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 28 października 1976 r., sygn. akt II CRN 232/76, OSNCP 1977 r., nr 5-6, poz. 101, oraz z 14 września 1983 r., sygn. akt III CRN 188/83, OSNCP 1984 r., nr 4, poz. 60). W obecnym stanie prawnym, Sąd nie jest uprawniony do badania, czy uznanie powództwa jest zgodne z obiektywnie istniejącym stanem faktycznym. Podejmowanie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej przez Sąd byłoby bowiem sprzeczne z wyrażoną *expressis verbis* zasadą związania Sądu uznaniem powództwa. Dopiero w sytuacji, gdy z akt sprawy jednoznacznie wynika, że uznanie powództwa jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub ma na celu obejście prawa, ale okoliczności te nie były dostatecznie wyjaśnione, Sąd może przejąć inicjatywę w celu ich ustalenia zgodnie z prawdą.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające kwestionowanie uznania powództwa przez pozwanych. Okoliczności sprawy w zakresie niezbędnym do oceny uznania, były bezsporne. W świetle powyższego Sąd uznał, iż oświadczenie pozwanych o uznaniu powództwa było skuteczne oraz nie budziło żadnych wątpliwości, co skutkuje uwzględnieniem powództwa w całości w pkt I wyroku.

Żądanie zapłaty odsetek od dochodzonej przez powoda kwoty znajduje oparcie w art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Przy czym, Sąd rozkładając zasądzoną kwotę na raty, dokonał kapitalizacji odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 15.032,54 zł od dnia 24.04.2018r. do dnia wydania wyroku tj. 21.05.2019r., na kwotę 1.133 zł.

Sąd uznał za zasadny wniosek pozwanych o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty, w oparciu o dyspozycję art. 320 k.p.c., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć zasądzone świadczenie na raty.

Wynikająca z tego przepisu możliwość rozłożenia przez sąd świadczenia na raty stanowi jeden z przepisów regulujących tzw. uznanie sędziowskie, którego zadaniem jest uczynienie realnym wykonanie orzeczenia, przy uwzględnieniu sytuacji ekonomicznej i finansowej dłużników.

W wyroku z dnia 9 kwietnia 2015r., sygn. akt II CSK 409/14 Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art. 320 k.p.c. upoważnia sąd orzekający do wzięcia pod rozwagę przy wydawaniu wyroku, czy jego orzeczenie będzie mogło być wykonane bez potrzeby przeprowadzania egzekucji, zwłaszcza czy pozwany będzie w stanie spełnić zasądzone świadczenie jednorazowo. Przesłanką zastosowania tego przepisu jest ustalenie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony; decydują o tym okoliczności konkretnej sprawy. W zasadzie chodzi o okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, jego sytuację osobistą, majątkową, finansową, rodzinną, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonych świadczenia. Przyjmuje się, że np. za zastosowaniem omawianego przepisu przemawia sytuacja, w której pozwany uznaje powództwo i podnosi, że nieuregulowanie długu jest spowodowane wyłącznie jego złą sytuacją majątkową. Rozważając rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty, sąd orzekający nie może jednak nie brać pod rozwagę sytuacji wierzyciela.

Sąd Rejonowy w pełni podziela wyżej przytoczony pogląd. W okolicznościach niniejszej sprawy, wyrok zasądający całe świadczenie naraziłby pozwanych na utratę podstaw ich egzystencji. Należy zauważyć, że pozwany P. W. jest studentem I roku i nie osiąga żadnych dochodów, nie posiada też majątku, pozostaje na utrzymaniu rodziców, w tym ojca L. W., będącego również pozwanym w tej sprawie. Jedynym źródłem dochodów rodziny pozwanych jest gospodarstwo rolne o powierzchni 7,71 ha położone w P.. Pozwanego L. W. i jego żonę obciążają zobowiązania kredytowe, które są przez nich realizowane w terminach ustalonych z bankiem. Na utrzymaniu L. W. jest troje uczących się dzieci. Okoliczności te uprawniały Sąd Rejonowy do zastosowania w niniejszym przypadku art. 320 k.p.c. i rozłożenia na raty należności zasądzonych na rzecz powoda, którego to uzasadniony interes nie został naruszony.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwani są stroną przegrywającą sprawę, wobec czego winni zwrócić powodowi koszty procesu, na które składa się: opłata od pozwu w kwocie 188 zł, opłata notarialna za poświadczenie pełnomocnictwa w kwocie 4,92 zł, opłata

skarbowa od pełnomocnictw w łącznej kwocie 34 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem w kwocie 3.600 zł (na podstawie § 2 ust.1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 1800 r. poz. 1797 ze zm.).

Należy zauważyć, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do odstąpienia od obciążenia pozwanych kosztami procesu, stosownie do treści art. 101 k.p.c. Należy wskazać, że przepis ten ma zastosowanie jedynie wówczas, gdy zostaną spełnione jednocześnie dwie przesłanki: pozwany nie dał powodu do wytoczenia sprawy i przy pierwszej czynności procesowej uznał powództwo. Bezspornym jest, iż pozwani w sprzeczności od nakazu zapłaty uznali powództwo i jednocześnie zaskarżyli nakaz zapłaty w całości, domagając się rozłożenia świadczenia na raty. W ocenie Sądu, pozwani nie wykazali spełnienia pierwszej z przesłanek, albowiem po wezwaniu ich do zapłaty w dniu 20 marca 2018 roku nie podjęli żadnych działań zmierzających do zaspokojenia powoda. Nawet jeśli pozwani stali na stanowisku, że będą realizowali tę spłatę w ratach, to winni taką gotowość zgłosić powodowi i wpłacić przynajmniej część dochodzonej pozewem należności np. w wysokości odpowiadającej deklarowanej racie. Pozwani nie wykazali w toku tego procesu, aby takie działania z ich strony miały miejsce.

Jak podnosi się w judykaturze, pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli postępowanie jego i postawa wobec roszczenia strony powodowej ocenione zgodnie z doświadczeniem życiowym usprawiedliwiają wniosek, że strona powodowa uzyskałaby zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa (orz. SN z 13.4.1961 r., IV CZ 23/61, OSNC 1962, Nr 3, poz. 100).

W tym kontekście zauważyć należy, iż pomimo wezwania do zapłaty, pozwani nie zaspokoili nawet częściowo roszczenia, co dało podstawy do wytoczenia powództwa przez stronę powodową. Co więcej roszczenie strony powodowej nie zostało zaspokojone przez pozwanego aż do czasu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy.

W oparciu o przytoczone wyżej argumenty i na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji.